

Krakowska Koksownia wyłączana na gorąco

22 listopada 2023 roku podczas spotkania Zarządu AMP SA z największymi organizacjami Dyrektor Generalny Pan Wojciech Koszuta poinformował Stronę Związkową o podjęciu decyzji w sprawie wyłączenia na gorąco krakowskiej Koksowni. Według dyrekcji powodem zatrzymania pracy Koksowni jest spadek popytu na wyroby stalowe w Europie i na świecie, a zwłaszcza bezprecedensowa w historii sytuacja na rynku, gdzie ostatnio cena wskaźnikowa tony węgla jest wyższa od ceny tony koksu. Ten „gorący” postój rozpocznie się w ciągu kilku najbliższych dni.

Dyrektor Wojciech Koszuta przekazał informację, iż do końca roku wszyscy pracownicy zakładu koksowniczego w Krakowie będą potrzebni i będą pracować normalnie, aby bezpiecznie osiągnąć cel tj.: zatrzymać koksownię w tzw. „postój gorący”. To będzie pierwszy etap związany z zabezpieczeniem pracowników. Drugi etap dyrekcja AMP przewiduje, że będzie trwał od 1 stycznia 2024 roku do 30.06.2024 roku. W tym okresie kiedy bateria będzie zatrzymana, Zakład będzie potrzebował około 100 pracowników do obsługi, czyszczenia układów i nadzoru urządzeń. Trzeci etap (jeśli do niego dojdzie) przewidywany jest od lipca 2024 roku. Wówczas według dyrekcji ma pozostać w bezpośrednim zatrudnieniu 54 pracowników, bezpośrednio związanych z utrzymaniem reżimu baterii i węglopochodnych. Prace remontowe, które w czasie postoju gorącego dyrekcja AMP będzie chciała przeprowadzić, będą według słów dyrektora minimalne związane z bieżącym utrzymaniem baterii w należytym stanie, tak aby nie degradować tych urządzeń. Kolejny omówiony punkt spotkania dotyczył możliwości ponownego uruchomienia zatrzymanych „na gorąco” baterii. To niestety jak stwierdził dyrektor generalny zależy tylko od sytuacji rynkowej. *Na dzień dzisiejszy nie jesteśmy w stanie powiedzieć, kiedy w danym momencie przyszłego roku te baterie wystartują - powiedział dyrektor.....*

Cd str nr 2

Likwidacja Spółki ArcelorMittal Tubular Products w Krakowie

Ubiegła środa była jednym z najgorszych dni w historii krakowskiej huty. Po zakomunikowaniu przez dyrekcję AMP o czasowym wstrzymaniu pracy „na gorąco” Koksowni w Krakowie przyszła jeszcze gorsza informacja. Na spotkaniu w ArcelorMittal Tubular Products, w którym oprócz dyrekcji Spółki reprezentowanej przez Dyrektora Zakładów Rur w Europie Tanja Mantere oraz dyr.. Rene Fabika udział wzięli przedstawiciele strony związkowej, zostaliśmy powiadomieni o likwidacji Spółki. Całkowite zatrzymanie produkcji ma nastąpić w I kwartale 2024. Decyzja ta była dla nas całkowitym zaskoczeniem. Wiedzieliśmy, że tak jak w całej branży hutniczej sytuacja Spółki nie jest najlepsza ale nikt do tej pory nie próbował rozmawiać nawet sygnalizować trudności finansowych i produkcyjnych. Na spotkaniach, które odbywały się w Spółce, Strony rozmawiały jak wspólnie zaradzić pojawiającym się problemom. Strona Związkowa za każdym razem deklarowała otwarty dialog i pomoc w rozwiązaniu trudnych sytuacji. Na nasze usilne wystąpienia udało się stworzyć nowy Układ Zbiorowy, który podpisano nie tak dawno, i który jest bardzo korzystny dla załogi AM Tubular Products. Strona społeczna w drugiej połowie 2023 roku mając na uwadze sytuację w przemyśle hutniczym zaproponowała stworzenie programu osłonowego opartego na Programie AMP. Niestety wówczas Strona Pracodawcy nie przejawiała zainteresowania takim Programem twierdząc, że nie ma takiej potrzeby, że nie ma zagrożenia dla funkcjonowania Firmy, a zwłaszcza dla pracowników. W środę 22 listopada 2023 roku te wszystkie zapewnienia okazały się zwykłym kłamstwem, które chcąc uprawdopodobnić podparto dziwnymi wyliczeniami. Pokazano obecnym na spotkaniu niezwykle socjotechniczną i jednostronną prezentację, z której wynikało że absolutnie produkcja Spółki jest nieopłacalna. Według „prezenterów”

Cd str nr 3

Cd ze str nr 1... Wszystko zależy od powtórzenia uruchomienia zatrzymanych pieców węglowych w Europie, koniunktury na wyroby hutnicze oraz zmianie ceny koksu, tak by produkcja była opłacalna. Dyrektor generalny podkreślał w swoim wystąpieniu, że Spółka nie chce całkowicie zatrzymać krakowskich baterii. Liczy na polepszenie koniunktury na nasze wyroby oraz koks od drugiego kwartału 2024 roku.

W drugiej części spotkania o sprawach technicznych dotyczących zatrzymania „baterii na gorąco” wypowiadał się Pan Czesław Sikorski Wiceprezes Zarządu AMP odpowiedzialny między innymi za obszar „koksu” w Grupie AM. **Podkreślił, że „baterie zatrzymywane na gorąco” mogą być wielokrotnie.** Odpowiednie zabezpieczenie oraz temperatura gwarantują ponowne uruchomienie zatrzymanych baterii. Omówił także koszty związane z produkcją koksu w AMP. Jakimś dziwnym trafem znów dowiadujemy się, że Kraków jest droższy w swej produkcji od koksowni zdzieszowickiej???. Do tej pory słyszeliśmy o przewadze kalorycznej koksu z Krakowa, jego wysyłce do Dąbrowy bo jest zdecydowanie lepszy, a tu nagle dyrekcja twierdzi, że koszty produkcji są ponad 100 euro większe na tonie produktu. Od razu przypomina się nam sytuacja z zamknięciem Wielkiego Pieca w Krakowie gdzie także w ostatnim okresie przed zamknięciem informowano w wyższych kosztach Krakowa. Dziwnym trafem wszystkie baterie w ZKZ będą pracować i dla ich produkcji Spółka będzie miała zbyć.

Ostatnim przedstawicielem dyrekcji AMP wypowiadającym się w ten tragiczny dla Krakowa dzień był dyrektor personalny Pan Stanisław Ból. Dyrektor personalny zapowiedział, że począwszy od 4 grudnia br. i przez cały grudzień - służby kadrowe będą do dyspozycji pracowników w zakładzie Koksownia. Dyrektor personalny ma nadzieję, że do tego czasu zostanie wynegocjowane Porozumienie z organizacjami związkowymi ws. Zasad postępowania w stosunku do pracowników Zakładu Koksownia Oddział Kraków AMP S. A., w którym zaistniało ryzyko ograniczenia produkcji. Wówczas dyżurujący pracownicy HR będą mogli przedstawić dostępne rozwiązania dotyczące ich dalszej pracy. Pracownikom nie związanym z zapewnieniem postoju będą składane propozycje dalszego zatrudnienia w innych lokalizacjach AMP.

W trakcie spotkania Organizacje Związkowe poinformowały Stronę Pracodawcy, że zaraz po zakończeniu TOP6 prześlą do Prezesa Zarządu AMP S.A. Pana Sanjay Samaddara pismo dot. przyjęcia projektu Porozumienia ws. Zasad postępowania w stosunku do pracowników Zakładu Koksownia Oddział Kraków AMP S. A., w którym zaistniało ryzyko ograniczenia produkcji. Z chwilą przyjęcia Porozumienia przekażemy wszystkie zawarte uzgodnienia. Poniżej przedstawiamy treść Pisma przewodniego skierowanego do Prezesa Zarządu AMP S.A.:

Kraków, dn. 22.11.2023r.

Pan Sanjay Samaddar
Prezes Zarządu
ArcelorMittal Poland S.A.

Związki Zawodowe działające w AMP S.A. występują o zawarcie Porozumienia w sprawie „Zasad postępowania w stosunku do pracowników Zakładu Koksownia Oddział Kraków AMP S.A., w którym zaistniało ryzyko ograniczenia produkcji”.

Podjęcie decyzji przez Zarząd AMP S.A. o wyłączeniu Koksowni w Krakowie „na gorąco” w naszym odczuciu jest kolejnym przykładem, po części surowcowej ograniczania zdolności produkcyjnych krakowskiego Oddziału AMP S.A.. Związki Zawodo-

we działające w AMP S.A. nie akceptują takich działań. Chcąc jednak w pierwszej kolejności zabezpieczyć byt pracowników proponują podpisanie wspomnianego Porozumienia. Projekt Porozumienia przesyłamy w załączniku.

Organizacje związkowe działające w AMP S.A. do czasu pełnego przywrócenia pracy krakowskiej Koksowni podejmują decyzję o rozpoczęciu akcji protestacyjnej. Akcją protestacyjną rozpoczynamy od oflagowania siedzib związkowych oraz Zakładu Koksownia. Zdecydowaliśmy również o przekazaniu informacji w sprawie naszego protestu oraz sytuacji hutników pracujących w ArcelorMittal Poland S.A. do zainteresowanych polityków, parlamentarzystów oraz radnych miasta Krakowa, a także lokalnej prasy.

Oczekujemy zabezpieczenia wyłączonych „na gorąco” baterii koksowniczych, a w konsekwencji pełnego uruchomienia krakowskiej Koksowni ponadto oczekujemy otwartości w rozmowach oraz akceptacji naszych postulatów.

30 lecie Hutniczej Fundacji Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej

W czwartek 23 listopada 2023 roku odbyło się spotkanie z okazji obchodów 30-lecia HFOZiPS.

Obchody 30-lecia Fundacji rozpoczął Przewodniczący Rady Fundacji Pan Zbigniew Gąska. Przywitał przybyłych gości przedstawicieli AMP i Spółek hutniczych, Fundatorów oraz przedstawicieli szpitala im. Stefana Żeromskiego. Przypomnił historię powstania Hutniczej Fundacji Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej ustanowionej w 1992 roku przez ówczesną Hutę im. Tadeusza Sendzimira, obecnie będącą częścią ArcelorMittal Poland S.A. oraz dwa największe związki zawodowe działające w Hucie: NSZZ Pracowników AMP SA i NSZZ „Solidarność”. Fundacja osobowość prawną uzyskała w 1993 roku. Uroczystość ta to znakomita okazja do przypomnienia roli, jaką Fundacja odegrała i nadal odgrywa w naszym regionie. Głównym celem Fundacji jest ochrona zdrowia mieszkańców Krakowa w tym byłych i obecnych pracowników ArcelorMittal Poland S.A. oraz spółek zależnych i stowarzyszonych, a także niesienie im pomocy społecznej.

W imieniu Zarządu Fundacji głos zabrał Pan Krzysztof Stypuła. Przedstawił jak na przestrzeni wielu lat Fundacja niosła pomoc. Cel ten realizowany jest głównie poprzez zakup sprzętu i aparatu

tury medycznej przeznaczonej dla placówek służby zdrowia głównie dla Specjalistycznego Szpitala im. Stefana Żeromskiego, Centrum medyczne Ujastek i wiele innych placówek. Fundacja także kieruje finansową pomoc indywidualną udzielaną osobom, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i poniosły wydatki na leki i sprzęt medyczny lub rehabilitacyjny. Pozyskane środki przeznaczone są na ich leczenie i rehabilitację. Finansowanie profilaktycznych akcji prozdrowotnych, z których skorzystało trzydzieści tysięcy osób. Zarząd Fundacji złożył podziękowania woltariuszkom Biura Fundacji za ich pracę, ofiarność, wytrwałość, wyobraźnię i trud związany z prowadzeniem działalności. W swoją pracę na rzecz Fundacji wykonują z głębokim przekonaniem, że „tak trzeba”. W ostatnim punkcie spotkania odbyła się licytacja instrumentu muzycznego, którego właścicielem została Spółka Eko-Energia. Uzyskane w ten sposób środki finansowe zasilają konto HFOZiPS. Kończąc uroczystość Przewodniczący Rady Fundacji podziękował zebranych gościom za udział w obchodach jubileuszu. By wesprzeć działania Fundacji, można przekazać 1,5% podatku dochodowego za 2023 rok dla „Fundacji Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej w Krakowie”.

Dołącz do Nas
Pamiętaj o swojej fundacji wypełniając PIT
KRS 000052378

bowej załogi? Dyrekcja AM TP nie „odrobiła pracy zadanej przez Grupę ArcelorMittal” albo nie uczestniczyła w szkoleniach o **dialogu społecznym**. Dla Właściciela Pana L. Mittala, dla zarządzających poszczególnymi sektorami (jak nas zapewniano) najważniejszy był człowiek i dialog społeczny. Niestety w tej Spółce pracowników nie potraktowano jak podmiot tylko jak „przedmiot”. A dialog społeczny jak tzw „pięte koło u wozu”, nikomu nie potrzebny. Jak nieoficjalnie dowiedzieliśmy się dopiero po związkowej interwencji rozpoczęto pilne działania w Luksemburgu by zostało przygotowane Porozumienie dające pracownikom możliwość odejścia z odpowiednimi rekompensatami finansowymi. Niestety decydenci chowają „głowy w piasek” nie chcą brać odpowiedzialności za swoje skandaliczne decyzje wysyłając na negocjacje nie decyzyjnych pracowników.

Związki Zawodowe działające w Krakowie podjęły decyzję o powołaniu Komitetu Protestacyjnego, którego celem ma być wyjaśnienie tego decyzyjnego skandalu z AM TP. Wspólnie z Zarządami funkcjonującymi w Spółce podejmujemy decyzję o kolejnych krokach związkowych. Strona Społeczna nie wyklucza strajku z blokadą Zakładu. Jesteśmy zdeterminowani w działaniu. O całej sytuacji zostaną poinformowane władze Grupy AM w Luksemburgu podczas grudniowego posiedzenia Europejskiej Rady Zakładowej.

T. Ziotek

Cd ze str nr 1... koszty modernizacji i inwestycji przerastają możliwości Spółki. Oczywiście podano takie liczby, które przekraczały koszty budowy nowego zakładu. Usłyszeliśmy po raz kolejny o emisji, która powoduje znaczący wzrost kosztów produkcji, a na inwestycje, które by ją zmniejszyć nie ma pieniędzy, a zwłaszcza zgody Właściciela. Pytamy więc czy planowano w ogóle jakiegokolwiek inwestycje gdy koszty ich były wielokrotnie mniejsze, a Spółka przynosiła dochody? Teraz już wiemy, że liczył się tylko zysk i nie myślano o przyszłości. W AM TP od pięciu lat nie zrealizowano żadnych inwestycji, nie przeprowadzono istotnych modernizacji, co w konsekwencji zatrzymało rozwój zakładu. Zarząd AM TP nie informował Organizacji Związkowych o skomplikowanej sytuacji produkcyjno – finansowej. Dotychczasowe linie produkcyjne eksploatował do śmierci technicznej. Ponadto przedstawiciele AM TP mówiąc o problemie z emisją CO2, jeśli on występuje wiedzieli o tym w takim razie od dawna ukrywając te informacje przed stroną społeczną i pracownikami. Grupa AM z radością handlowała uprawnieniami zarabiając znaczne kwoty. Wyciśnięto jak przysłowiową cytrynę wiele Zakładów i Spółek w tym i AM TP. Obecni na spotkaniu przedstawiciele Zarządu AM TP twierdzili, że Spółka przynosi straty, a krakowskie kierownictwo zakładu twierdzi, że Spółka wypracuje na koniec roku zysk. Czyżby opierał się on na dofinansowaniu jakie Spółka otrzymała od Państwa w ramach wsparcia Firm energochłonnych? Kwota przeszło 8,5 miliona zł, która wpłynęła do Spółki powinna według nas zostać w firmie funkcjonującej na rynku, a nie likwidującej się? Strona Społeczna zapyta odpowiednie organy rządowe, bo takie postępowanie uważamy za niemoralne. Tu rodzą się pytania - co naprawdę stoi za tak haniebną decyzją, czyżby ratowanie zakładu w Czechach? O czym otwarcie mówią pracownicy, jaki wpływ na takie decyzje miała funkcja dyrektora Pana Rene Fabika pracownika rurowni w Karwinie (Czechy) ? Co z terenami, które Spółka już dawno wykupiła w Krakowie, co z budynkami co z urządzeniami ? Nie odpowiedziano na pytanie czy linie z Polski zostaną przeniesione do Czech by tam ratować produkcję i Zakład? Najważniejsze pytanie jednak, które zostało skierowane do przedstawicieli Zarządu AM TP to pytanie o dalszy los 140 oso-

Problemy Spółki Kolprem po ogłoszeniu zatrzymania **krakowskiej Koksowni „na gorąco”**

Wstrzymanie produkcji w krakowskiej Koksowni i plany likwidacji AM TP spowodowały, że jedna z największych Spółek w Grupie AMP, Kolprem może mieć poważne problemy z dalszym funkcjonowaniem. W Krakowie znacząco spadły przewozy. Spółka nie będzie transportowała węgla i koks. Ponadto ograniczona produkcja Walcowni BWZ i BWG zmniejszyła przewozy. Także DPZ czyli przewozy zewnętrzne, niegdyś sztandarowy dział Spółki jest „pod kreską”. O tych niepokojących decyzjach AMP informowali przedstawiciele Zarządu Spółki na spotkaniu z organizacjami związkowymi. Zarząd Kolprem reprezentowali Wiceprezes Pani Urszula Michalik oraz Dyrektorzy: Jarosław Ulfig, Stanisław Ból i Tomasz Rybicki. Zarząd Spółki poinformował zebranych związkowców, że na skutek wspomnianych problemów podjął kilka decyzji organizacyjnych. Mają one zapewnić optymalizację zatrudnienia i zapobiec zwolnieniom. Większość tych zmian dotyczy niestety Krakowa i spowoduje, że kolejna grupa pracowników będzie **zmuszona** dojeżdżać do Dąbrowy Górniczej. Tym, którzy pozostaną w Krakowie mają zostać przydzielone dodatkowe, nowe obowiązki. Dotyczy to grupy mistrzów i dyspozytorów. Strona Związkowa bardzo krytycznie odniosła się do tych planów. Może to spowodować wręcz odwrotny skutek od zaplanowanego przez Zarząd. Połączenie obowiązków dyspozytora i mistrza jest dla Związków Zawodowych nie do przyjęcia. Zarząd zapewniał, że takie zmiany spowodują, że żaden pracownik Spółki Kolprem nie straci pracy. Nie ma także planów wydzielenia poszczególnych części Firmy do innych Spółek o czym głośno mówiła część załogi. Ponadto na spotkaniu Strona Związkowa przekazała wystąpienia dotyczące: podjęcia rozmów nt. podwyżek płac w 2024 roku, przedłużenia obowiązywania Porozumienia „Ostonowego”. Podpisano także załącznik dotyczący wzrostu dodatku mistrzowskiego. Zarząd poinformował zebranych o planowanych zmianach w obowiązujących regulaminach, które spowodowane są nowelizacją Kodeksu Pracy. Ostatni omówiony temat dotyczył negocjacji Regulaminu ZFŚS na 2024 rok.

T. Ziotek

Związkowa Akcja - Mikołaj 2023

NSZZ Pracowników ArcelorMittal Poland SA zaprasza dzieci wraz z rodzicami, którzy są członkami naszego Związku, uprawnionymi do paczek mikołajowych na spotkanie z Mikołajem w dniu: **2 grudnia 2023 roku** (sobota). Spotkanie odbędzie się w **Sali Konferencyjnej HUT PUS SA ul. Mrozowa 1**. Rozpoczęcie spotkania z Mikołajem zaplanowano na godzinę **10.00**. W trakcie spotkania zaproszony Mikołaj wręczy uczestnikom spotkania słodkie upominki. Dla dzieci przewidziano przedstawienie prowadzone przez krakowskich aktorów. Wszyscy chętni zgłaszają swój udział do Przewodniczących Zarządów Zakładowych Naszego Związku. Prosimy o zabezpieczenie obuwia sportowego dla dzieci. **(Uwaga: ilość miejsc ograniczona)** K.W.

W ostatnim czasie dostajemy wiele pytań od pracowników dotyczących wsparcia lekarzy psychologów. Wielu pracowników z trudem „zaczyna i kończy dzień” dlatego też zaczynają szukać wsparcia i pomocy by o swoich lękach i problemach móc komuś opowiedzieć i otrzymać wsparcie, a najlepiej odpowiednie leczenie. W ankietach kierowanych do pracowników ten problem braku wsparcia psychologicznego podnoszą hutnicy. Strona Społeczna temat zgłasza i szuka odpowiedniego rozwiązania. Na tą chwilę Pracodawca proponuje Pracowniczy Program Wsparcia. Poniżej informacja i nr telefonów umożliwiające umówienie się z odpowiednim lekarzem.

Z prasy: Kazachstan kupuje hutę i feralne kopalnie. Do końca listopada ma zostać zakończona transakcja przejęcia przez Kazachstan miejscowej spółki giganta hutniczego ArcelorMittal. W skład nich wchodzi kopalnia Kostienko, w której niedawno zginęło 46 górników. Formalnie państwo kupi spółkę ArcelorMittal Temirtau. Należą do niej m.in. zakłady stalowe oraz kopalnie m.in. Kostienko i Kazachstanskaja.

Produkcja stali spada. Europa straciła już niemal jedną dziesiątą. W Europie trwa hutniczy kryzys. W ostatnich miesiącach słychać coraz częściej o wyłączeniu pieców, przerwach w pracy walcowni. Podczas gdy globalnie produkcja stali w październiku utrzymała się na poziomie sprzed roku, w Europie, także w Unii spadła o niemal jedną dziesiątą. W ciągu 10 miesięcy tego roku produkcja stali w Unii Europejskiej spadła o niemal 9 proc. Spadki notuje cała Europa, a także obie Ameryki. W pozostałych regionach produkcja rośnie. W pierwszej dziesiątce państw produkujących najwięcej stali niewiele się zmienia - Azja dominuje całkowicie i powiększa swoją dominację.

Kondycja przemysłu w ocenie związkowców z Branży OPZZ. 17 listopada członkowie Branży OPZZ Przemysł dyskutowali na temat sytuacji w przedsiębiorstwach tego sektora. Na krajowych producentów stali ma przede wszystkim wpływ sytuacja na rynku europejskim, w tym napływ na polski rynek stali produkowanej w tzw. państwach trzecich, czyli spoza UE. Rośnie w związku z tym obawa o koniunkturę na krajową stal, a w konsekwencji możliwość utrzymania zatrudnienia w zakładach hutniczych, koksowniach i walcowniach w dłuższym czasie. W najbliższej przyszłości na kondycję przemysłu z pewnością wpływ będzie miała polityka w obszarze hurtowych cen energii, a także poziom nakładów inwestycyjnych przeznaczanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe na wzrost innowacyjności. Członkowie Branży dyskutowali również o polityce wynagradzania pracowników w przemyśle oraz stanie negocjacji płacowych w tym sektorze prowadzonych przez związki zawodowe z pracodawcami

Wsparcie psychologiczne**PRACOWNICZY PROGRAM WSPARCIA**

Bezpłatna i anonimowa pomoc i wsparcie

Zadzwoń i umów się z konsultantem:

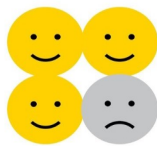

+48 519 016 004

+48 507 468 095

Jeśli nie będziemy w stanie odebrać telefonu, nagraj się na pocztę głosowej lub wyślij SMSa.

Zawsze oddzwaniamy!

EAP-zapytajodroge.pl

MOŻESZ LICZYĆ
NA POMOC I WSPARCIE:

- psychologa
- lekarza psychiatry
- psychoterapeuty
- specjalisty psychoterapii uzależnień

mail: fundacjadroga@gmail.com
www.eap-zapytajodroge.pl

21 listopada 2023 roku odszedł od nas kolega
Śp. Ryszard Płaszewski

Dla wielu z nas przyjaciel, kolega,
długoletni członek Zarządu EiR
zaangażowany w pracach MPKZP

Rodzinie oraz bliskim i znajomym zmarłego wyrazi
głębokiego współczucia składa

Zarząd NSZZ Pracowników AMP S.A oraz koleżanki i koledzy

„Umarłych wieczność dotąd trwa,
dokąd pamięcią się im płaci”
W. Szyborska

Koleżance Bożenie Nawój

wyrazi głębokiego współczucia z powodu śmierci Mamy
składają

Zarząd Zakładowy CENTRUM NSZZ Pracowników AMP SA
oraz koleżanki i koledzy